

“Betrek de familie bij de behandeling, dat voorkomt dwang”

Interview met een vader en zoon

We spreken elkaar omdat vereniging F-ACT Nederland in 2020 de campagne Minder Dwang is gestart. Aanleiding is de invoering van de Wvvgz en het feit dat het aantal dwangbehandelingen in Nederland jaarlijks toeneemt.

F-ACT Nederland stelt dat het inzetten van dwang zeer beschadigend kan zijn voor mensen en daarmee zoveel mogelijk voorkomen moet worden.

Deze visie wordt gedeeld door een vader en diens zoon, die regelmatig opgenomen is geweest.

Vader: “Ook al gaat het nu al een paar jaar goed, we hebben zoveel nare ervaringen opgedaan die niet nodig waren geweest.... Die emoties komen ook nu nog heel makkelijk naar boven. Daarom doen we graag ons verhaal, zodat leden van F-ACT Nederland hier hun voordeel mee kunnen doen.”

Zoon: “Ik ben meerdere keren opgenomen geweest vanwege een psychose. Langdurig en gedwongen. Ik vertel graag over de laatste keer omdat daar zoveel lessen uit te trekken zijn. Zelf werk ik nu als ervaringswerker en heb ik ervaring opgedaan hoe het ook anders kan.

Wat voor mij heel belangrijk is geweest, is om een zelfbindingsverklaring op te stellen. Die zou moeten helpen op de momenten dat het weer dreigde mis te gaan. Helaas is dat document te weinig gebruikt... Op basis van eerdere perioden in mijn leven waarin ik psychotisch was, wist ik dat ik me goed kan presenteren en dat iemand die me niet kent niet direct zal merken dat ik al een enorm waansysteem heb ontwikkeld.

Maar op het moment dat ik me heel anders presenteerde dan in mijn zelfbinding stond, verbond de behandelaar daar geen consequenties aan. Een voorbeeld? In de zelfbinding stond bijvoorbeeld dat ik een goede relatie met mijn familie had en dat ik veel waarde hechtte aan hun oordeel. Toen het minder goed met me ging, gaf ik aan geen contact met mijn familie te willen. Niemand heeft dat als een signaal gezien dat het niet goed met me ging.

Dit gebeurde ook toen ik werd opgenomen met een RM. Ik hoorde steeds dat mijn familie hierachter zat en dat maakte mij zo boos dat ik het team vertelde over een verstikkende familieband. Daardoor werd mijn familie door het team op afstand gehouden... terwijl mijn gezonde ik in de zelfbindingsverklaring had opgeschreven dat mijn familie heel belangrijk voor mij is.”

Vader: “Psychiaters kijken te veel alleen naar het moment dat ze iemand beoordelen of diagnosticeren. Het verleden wordt niet meegenomen, forse signalen van ons als familie worden niet serieus genoeg genomen. Omdat onze zoon op verschillende gebieden nog wel goed functioneerde leek het wel of men niet kon geloven dat er ook sprake was van een psychotische decompensatie. Terwijl al 10-tallen jaren bekend is dat bij een psychose niet al je hogere functies zijn aangedaan. Uiteindelijk hebben we als familie heel veel materiaal van zijn social media accounts gehaald met een bizarre inhoud. Pas toen werden we geloofd!

Zoon: “Ook binnen de kliniek was sprake van dwang. Toen ik de ochtend van de dag dat ik een depot zou krijgen aangaf dat ik dat depot niet wilde, ging niemand daarop in. Ik werd aangehoord en kreeg geen reactie. In de middag stonden ineens een paar politiemannen met op de achtergrond verpleegkundigen in de tuin, werd overmeesterd en kreeg in een separeercel het depot toegediend.

Niemand heeft me gevraagd waarom ik dat depot niet wilde en of ik wat anders wilde. Ik ben eerlijk; ik weet niet of ik als er wel met mij in gesprek was gegaan, toen iets anders had geaccepteerd. Maar ik had dan wel heel anders teruggekeken naar dat moment.”

Vader: “In de eerste twee weken op de kliniek gebeurde aanvankelijk weer hetzelfde als voor opname. Oppervlakkige gesprekjes, geen blijk geven dat je kennis hebt genomen van eerdere opnames, van de inhoud van de zelfbindingsverklaring, geen contact gezocht met de ambulante behandelaars, geen serieus oor voor datgene wat we als familie vertelden. Gelukkig was er uiteindelijk een psychiater die ook geen psychose constateerde en wèl op zoek ging.”

Uiteindelijk werd het een lange opname en een lang herstelproces. In de ogen van vader en zoon was het niet nodig geweest. In eerdere jaren is het een keer gebeurd dat in een vroege fase de behandelaars de signalen dat het minder goed ging heel serieus namen en is tijdig en op vrijwillige basis de medicatie verhoogd.

Na het interview stuurt zoon mij nog een laatste reactie:

“Wat ik als patiënt door de jaren heen het meest heb gemist zijn inhoudelijke gesprekken, zowel tijdens als na de psychose. Daarom ben ik ook gaan werken als ervaringsdeskundige, omdat de HEE-beweging van cliënten het eigen verhaal hoog op de agenda heeft staan. Praten helpt, zou ik in het kort willen zeggen. Goede gesprekken kunnen ook sterk bijdragen aan het ziektebesef en ziekte-inzicht.”